



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Okresní soud v Novém Jičíně rozhodl soudkyně JUDr. Silvií Slanou ve věci **žalobce Xxx**, narozeného dne xxx, bytem xxx, zastoupeného advokátem Mgr. Tomášem Pavlíkem, se sídlem K Nemocnici 166/14, 741 01, Nový Jičín, proti **žalované České republice - Ministerstvu spravedlnosti ČR**, IČ: 00025429, se sídlem Vyšehradská 16, 128 10 Praha 2, namísto něhož v řízení jedná Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových, se sídlem Rašínovo nábřeží 390/42, 128 00 Praha 2, o **zaplacení nemajetkové újmy 300.000,- Kč**

t a k t o :

- I. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci částku 45.000,- Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.**
- II. Žaloba ohledně povinnosti žalované zaplatit žalobci částku 220.000,-Kč se zamítá.**
- III. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 32.186,- Kč k rukám Mgr. Tomáše Pavlíka, advokáta se sídlem Nový Jičín, K Nemocnici 14 do tří dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.**

O d ů v o d n ě n í :

Žalobou doručenou soudu dne 15.7.2015 se žalobce domáhal po žalované zaplacení částky 300.000,-Kč z titulu náhrady nemajetkové újmy podle zákona č. 82/1998 Sb. Žalobu odůvodnil tvrzením, že usnesením Policie ČR, krajského ředitelství policie Moravskoslezského kraje, územní odbor Nový Jičín, OHK SKPV ze dne 4.1.2012 č.j. KRPT-34961-96/TČ-2011-070481 bylo proti žalobci zahájeno trestní stíhání pro podezření ze spáchání přečinu porušení povinnosti při správě cizího majetku dle ustanovení § 220 odst. 1,2 trestního zákoníku a přečinu zneužití pravomoci úřední osoby dle ustanovení § 329 odst. 1 písm. a), odst. 2 písm. f) trestního zákoníku. Těchto

Pokračování:

-2-

trestných činů se měl žalobce dopustit v roce 2006 svým hlasováním jako zastupitel obce Hladké Životice při prodeji obecních pozemků. Trestní stíhání pokračovalo před Okresním soudem v Novém Jičíně, který ve věci rozhodl rozsudkem ze dne 28.1.2014 č.j. 4 T 108/2012 -2686, kterým uznal žalobce vinným ze spáchání výše uvedených trestných činů. Proti tomuto rozsudku si žalobce podal odvolání, o kterém rozhodl Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 16.1.2015 č.j. 7 To 214/2014-2869 tak, že žalobce dle ustanovení § 226 písm. b) trestního řádu zprostil obžaloby. Tento rozsudek nabyl právní moci dne 16.1.2015. S ohledem na zprošťující konečný rozsudek považuje žalobce usnesení o zahájení trestního stíhání za nezákonné rozhodnutí ve smyslu zákona č. 82/1998 Sb., v důsledku kterého mu vznikla nemajetková újma, za kterou požaduje přiměřené zadostiučinění v penězích podle ustanovení § 31 a) tohoto zákona. Žalobce má za to, že nemajetkovou újmu není možno nahradit jinak, a samotné konstatování porušení práva je nedostačující, vzhledem k intenzitě a době trvání újmy. Žalobce byl v předmětném trestním stíhání ohrožen sazbou trestu odnětí svobody s horní hranicí až 10 let a k tomu mu hrozilo uložení povinnosti zaplatit společně a nerozdílně s ostatními spoluobviněnými náhradu škody ve výši převyšující 4,5 miliónů korun. Po celou dobu trestního stíhání, které trvalo od 10.1.2012 do 16.1.2015, tedy asi 3 roky, byl vystaven duševním útrapám, které spočívaly v prožívaném negativním stresu, obavách a strachu z výsledku trestního stíhání, které mohlo skončit až uložení trestu odnětí svobody ve výše uvedené sazbě a povinnosti zaplatit náhradu škody ve značné částce, což by vedlo k tomu, že by žalobce, potažmo jeho rodina, přišel o veškerý svůj majetek. Žalobce se proto připravoval na to, že bude muset prodat téměř veškerý svůj majetek, aby mohl škodu nahradit. Tyto duševní útrapy se projevovaly tak, že žalobce trpěl nespavostí, úzkostí, nesoustředěností a strachem o budoucnost svou a své rodiny. Trestní stíhání bylo široce a intenzivně medializováno a rovněž zasáhlo do práva žalobce na dobré jméno, čest a soukromí. Žalobce je osobou, která vede řádný život, nikdy nebyl trestně stíhán, nespáchal nikdy žádný přestupek. Po zveřejnění trestního stíhání se žalobce v obci, kde bydlí, která je malá a téměř všichni se navzájem znají, stal terčem pohrdání, nadávek, pomluv a podobně. Byl nucen neustále vysvětlovat svou roli v jednání, které bylo neoprávněně označeno za trestné. I přes toto neustálé vysvětlování ztratil žalobce v obci postavení čestné osoby. Sdělením obvinění, které je nutno považovat za zrušené zprošťujícím rozsudkem pro nezákonnost, bylo porušeno právo žalobce nebýt stíhán jinak než z důvodů a způsobem, který stanoví zákon. Přímá příčinná souvislost mezi nezákonným usnesením o zahájení trestního stíhání, potažmo trestním stíháním a nemajetkovou újmu žalobce, je podle žalobce spatřována v tom, že bez zahájení trestního stíhání by žalobce nebyl vystaven útrapám a dalším následkům, které jsou uvedeny výše. Mezi třetí osoby by se nerozšířila informace o tom, že je žalobce trestně stíhán a že je jeho jednání považováno za nezákonné a kriminální. Žalobce má za to, že přiměřená výše zadostiučinění je 300.000,-Kč. Tato částka odpovídá době, po kterou byl žalobce vystaven následkům nezákonného zahájení trestního stíhání, jejich intenzitě, výši hrozby nepříznivých následků v případě, že by byl uznán vinným a zavázán k náhradě škody, a následkům, které tyto jeho obavy měly na jeho zdraví a kvalitu života jeho a jeho rodiny. Že tyto hrozby vyvolávající výše uvedené projevy v osobnostním životě žalobce byly oprávněné, svědčí i skutečnost, že byl nejprve soudem prvního stupně uznán nezákonně vinným. Žalobce svůj nárok uplatnil u žalované písemnou žádostí ze dne 14.7.2015. Žalovaná se v době podání žaloby k jeho žádosti nevyjádřila. Vzhledem k tomu, že se nárok na náhradu nemajetkové újmy promlčuje podle ustanovení § 32 zákona č. 82/1998 Sb. v promlčecí době 6 měsíců, podal žalobce žalobu ještě před tím, než byla jeho žádost vyřízena. Tento postup je podle žalobce přijatelný i dle rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR 30 Cdo 1728/2011.

Žalovaná ve svém písemném vyjádření k žalobě ze dne 24.7.2015 a 14.4.2016 učinila nesporným, že u ní žalobce dne 14.7.2015 uplatnil nárok na poskytnutí náhrady nemajetkové újmy ve výši 300.000,-Kč podle zákona č. 82/1998 Sb. K projednání žádosti žalobce došlo dne 14.4.2016 a žalovaná nároku na náhradu na nemajetkové újmy vzniklé v souvislosti s vydáním nezákonného (K.ř.č. 1a - rozsudek)

Pokračování:

-3-

rozhodnutí v trestním řízení vyhověla a poskytla mu zadostiučinění ve výši 35.000,-Kč. Uvedla, že v daném případě došlo ohledně žalobce k vydání nezákonného rozhodnutí ve smyslu § 8 odst. 1 zákona č. 82/1998 Sb., za které lze považovat s ohledem na výsledek trestního řízení usnesení o zahájení trestního stíhání. Poukázala na kritéria, která mohou dle judikatury indikovat způsobení nemajetkové újmy, kterými jsou povaha trestní věci, délka trestního řízení a následky způsobené trestním řízením v osobní sféře poškozeného. Při stanovení formy a výše zadostiučinění je nutno přihlídnout k okolnostem, za nichž k nemajetkové újmě došlo a rovněž zohlednit důvody, pro které došlo k zproštění obžaloby. Dále uvedla, že v dané věci bylo přihlídnuto ke skutečnosti, že trestná činnost se týkala výkonu veřejné funkce a došlo k medializaci trestního stíhání. Po zhodnocení relevantních kritérií (povaha, délka a zásah do osobnostní sféry) shledala žalovaná jako přiměřené zadostiučinění nemajetkové újmy částku 35.000,-Kč. Řízení nebylo déletrvající (3 roky) a trestní stíhání nebylo vedeno bezdůvodně. Žalobce byl zproštěn z důvodu neprokázání subjektivní stránky. Zásah do osobnostní sféry žalobce je v rovině pouhých tvrzení, přičemž intenzitu nemajetkové újmy je třeba prokázat. Zatímco u nepřiměřené délky řízení se újma na straně poškozeného presumuje, musí být újma založená jinou skutečností prokázána.

Podáním ze dne 5.5.2015 vzal žalobce žalobu částečně zpět co do částky 35.000,-Kč, kterou žalovaná po podání žaloby žalobci zaplatila. Z toho důvodu soud řízení usnesením ze dne 10.6.2016 ohledně částky 35.000,-Kč zastavil. Předmětem řízení zůstalo zaplacení částky 265.000,-Kč.

Při jednání žalobce na podané žalobě trval v rozsahu částečného zpětvzetí. Doplnil svá tvrzení tak, že částku 300.000,- Kč jako odškodnění stanovil na základě rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ve věcech 30 Cdo 1747/2014 a 30 Cdo 2813/2011 a následně 30 Cdo 3858/2013. V tomto rozhodnutí v obdobné věci byla poškozenému přiznána náhrada přibližně ve výši 50.000,- Kč za jeden rok trestního stíhání, které trvalo tři roky. Žalobce požadovanou částku odškodnění zvyšuje na dvojnásobek proto, že v daném případě byl poškozený ohrožen trestní sazbou toliko do tří let, zatímco žalobce byl ohrožen sazbou od 3 do 10 let. V precedentním případě byl poškozený rovněž zproštěn obžaloby dle ustanovení § 226 trestního řádu, tedy proto, že skutek není trestným činem, a rovněž ostatní okolnosti případu jsou srovnatelné.

Žalovaná s žalobou nesouhlasila a navrhovala zamítnutí žaloby s tím, že částka 35.000,- Kč vyplacená žalobci jako odškodnění, je dostatečná. Je třeba, aby žalobce tvrdil a prokázal míru intenzity zásahu do jeho osobnosti a aby soud zohlednil všechny okolnosti případu. Délka trestního stíhání byla tři roky, což nelze považovat za nepřiměřenou délku, vezmeme-li v úvahu, že trestní řízení bylo vedeno vůči 13-ti obžalovaným. Žalobce byl odvolacím soudem zproštěn obžaloby z důvodu, že skutek není trestným činem. Trestní stíhání nebylo vedeno bezdůvodně, v řízení však nebylo prokázáno úmyslné jednání žalobce, které by zakládalo trestní odpovědnost. Odvolací soud ve svém rozsudku zmínil, že v jednání obžalovaných je možno dovozovat toliko určitou lehkomyšlnost při stanovení ceny pozemků v rámci jejich převodu na soukromé osoby, nicméně z pohledu trestní odpovědnosti nebyly naplněny znaky trestných činů a přečinů. Poškozená obec Hladké Životice se připojila k trestnímu řízení s náhradou škody a také se domáhala svých práv v občanskoprávních řízeních vedených u Okresního soudu v Novém Jičíně pod spisovými značkami 6 C 135/2011, 13 C 150/2011, 12 C 135/2011 a 8 C 63/2011. Pokud došlo k zásahu do osobnostní sféry žalobce, pak je třeba vzít v úvahu i uvedená civilní řízení, která byla zahájena v roce 2011, tedy před trestním stíháním žalobce. Výsledkem těchto řízení byla ztráta práv žalovaných osob k nemovitostem. Žalovaná odkazovala na vyjádření zmocněnkyně Obce Hladké Životice v trestním řízení, které je obsaženo na straně 48 rozsudku Krajského soudu v Ostravě č.j. 7 To 314/2014 – 2869, kde je uvedeno: *Svým jednáním vystavili obžalovaní riziku řadu slušných občanů Hladkých Životic, kteří na pozemcích mají vystavěný dům a žijí zde s rodinami. Tito lidé byli jistě v dobré víře* (K.ř.č. 1a - rozsudek)

Pokračování:

-4-

při odkupu pozemků a využili "lákové ceny ke koupi". Nyní je stav takový, že kupní smlouvy na prodej pozemků jsou absolutně neplatné a žádný orgán nemá zájem dát stanovisko, jak patovou situaci řešit. Tvrzení žalobce, že do osobnostní sféry (pověsti v místě bydliště, cti, dobrého jména) bylo zasaženo až v souvislosti s trestním stíháním, je tak sporné. Žalobce byl zastupitelem od roku 1992 do roku 2010 a považoval se podle svého vyjádření za zkušeného zastupitele. Byl si vědom toho, že s výkonem této funkce je spojená určitá míra zodpovědnosti, jakož i míra ztráty soukromí. Novinové a internetové články se zaměřovaly především na starostu Xxx a místostarostu Xxx. K ostatním obžalovaným bylo v člancích uváděno „ostatní zastupitelé“. Pro člověka, jenž v obci nebydlí, by bylo obtížné si dát do souvislostí osobu žalobce s řízením ve věci 4T 108/2012. Jméno žalobce je uvedeno pouze v článku ze dne 17.5.2015, který se věnuje zprošťujícímu rozsudku. Rovněž žalovaná zpochybňovala tvrzení žalobce o tom, že přestal chodit mezi lidi, stýkal se pouze s manželi Xxx a přestal se zúčastňovat společenských akcí, neboť fotografie z mnoha společenských akcí konaných v roce 2012 a 2014, toto tvrzení vyvracejí.

V dané věci soud zjistil z žádosti ze dne 14.7.2015 adresované Ministerstvu spravedlnosti ČR, že žalobce požádal žalovanou o poskytnutí zadostiučinění ve výši 300.000,-Kč. Žalovaná odpověděla na žádost žalobce ve stanovisku ze dne 14.4.2016, z něhož vyplývá, že žádost byla posouzena podle zákona č. 82/1998 S. o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem. Zaujala stanovisko, že v daném případě došlo ohledně žadatele k vydání nezákonného rozhodnutí, řízení nebylo déle trvajícím (3 roky) a žalobce byl zproštěn obžaloby z důvodu neprokázání subjektivní stránky, přičemž zásah do osobnostní sféry je podle žalované pouze v rovině obecných tvrzení. Při stanovení formy a výše zadostiučinění bylo přihlédnuto ke skutečnosti, že trestná činnost se týkala výkonu veřejné funkce a k medializaci trestního řízení. Po zhodnocení všech okolností případu má žalovaná zato, že přiměřeným zadostiučiněním pro žalobce je částka 35.000,-Kč.

Po provedeném dokazování soud zjistil následující skutečnosti z obsahu trestního spisu zdejšího soudu č.j. 4T 108/2012:

- z usnesení Policie ČR, Krajského ředitelství policie Moravskoslezského kraje, územní odbor Nový Jičín, oddělení hospodářské kriminality SKPV č.j. KRPT – 34961-96/TC-2011-070481 ze dne 4.1.2012, že bylo zahájeno trestní stíhání žalobce a současně dalších dvanácti zastupitelů obce Hladké Životice, který byl obviněn ze spáchání přečinu porušení povinnosti při správě cizího majetku dle ustanovení § 220 odst. 1,2 trestního zákoníku v jednočinném souběhu s přečinem zneužití pravomoci úřední osoby dle ustanovení § 329 odst. 1 písm. a), odst. 2 písm. f) trestního zákoníku, kterých se měl dopustit tím, že dne 24.1.2006 a dne 27.6.2006 v Hladkých Životicích při hospodaření s majetkem obce na 17. a 19. zasedání zastupitelstva obce jako jeden ze zastupitelů obce schválil prodej vyjmenovaných obecních pozemků jednotlivým zájemcům za účelem výstavby rodinného domu za cenu 5,-Kč za 1 m², přestože v roce 2006 činila v daném místě obvyklá cena těchto pozemků nejméně 250,-Kč za 1 m², tedy musel být srozuměn s tím, že svým rozhodnutím o prodeji za cenu podstatně nižší způsobí obci škodu, když navíc odchylka takto stanovené ceny od ceny obvyklé nebyla přesvědčivým dokladovaným způsobem zdůvodněna, neboť v době rozhodování o prodeji nebyla aktuální obvyklá cena předmětných nemovitostí prodávajícím, tedy obcí, vůbec zjišťována. V souvislosti s tímto rozhodnutím pak byly v období let 2006 až 2010 uzavřeny jednotlivé kupní smlouvy, jejichž předmětem byl převod vlastnického práva k vyjmenovaným nemovitostem, čímž obci Hladké Životice měl způsobit škodu ve výši 4.579.050,-Kč. Toto usnesení bylo doručeno žalobci dne 10.1.2012 a podal si proti němu stížnost doručenou Okresnímu státnímu zastupitelství v Novém Jičíně dne 12.1.2012. Z odůvodnění této stížnosti ze dne 27.1.2012 sepsaného obhájcem žalobce v trestním řízení Mgr. Tomášem Pavlíkem vyplývá (K.ř.č. 1a - rozsudek)

Pokračování:

-5-

zejména absence úmyslu žalobce svým jednáním způsobit obci škodu. V daném období bylo rozhodnuto o výstavbě dálnice, což mohlo mít za následek, že se v důsledku toho občané z obce odstěhují a snížení počtu obyvatel přinese úpadek obce. Z toho důvodu si Obec Hladké Životice vyjednala bezplatný převod pozemků ze státu do vlastnictví obce s tím, že tyto pozemky nabídne bezplatně nebo za výhodnou cenu občanům obce. Dále poukazoval na to, že nesprávné či nedostatečné zveřejnění záměru obce prodat pozemky je povinností starosty, nikoli zastupitelů, kteří neměli důvod pochybovat o sdělení starosty, že oznámení záměru prodeje řádně vyvěšeno bylo.

- do protokolu o výsledku obviněného ze dne 16.4.2012 žalobce vypověděl, že se ničeho nedopustil. V zastupitelstvu obce pracoval 18 let. V souvislosti s výstavbou dálnice starosta obce sháněl pozemky pro občany, kteří budou postiženi výstavbou dálnice. Pozemky sehnal od Pozemkového fondu, který je převedl na obec bezplatně. Sehnal jich víc, než bylo potřeba. Co se týče prodejní ceny pozemků, bylo o ní hlasováno. Padlo několik návrhů, nakonec zastupitelé schválili cenu 5 Kč za 1 m² pro občany obce a 50,- Kč pro občany, kteří bydlí mimo obec a pro firmy. Nebyl důvod, aby se cena zbytečně zvedala, protože pozemky byly obcí získány zdarma a vědělo se, že tam povede dálnice, je tam i železniční koridor a dráž by se pozemky možná ani neprodaly. Hlasoval pro podle svého svědomí.

- z rozsudku zdejšího soudu č.j. 4 T 108/2012-2686 ze dne 28.1.2014 bylo zjištěno, že žalobce byl uznán vinným zločinem zneužívání pravomoci úřední osoby podle § 329 odst. 1 písm. a) odst. 2 písm. f) trestního zákoníku a zločinem porušení povinnosti při správě cizího majetku podle § 220 odst. 1,2 písm. b) trestního zákoníku, které měl spáchat tím, že ve dnech 24.1.2006 a 27.6.2006 v Hladkých Životicích při 17. a 19. zasedání zastupitelstva Obce Hladké Životice jako člen zastupitelstva hlasováním podle § 85 písm. a) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, spolu s dalšími zastupiteli obce rozhodl o budoucích vlastnících částí pozemků parcelního čísla 1023, 1024, 1025 v katastrálním území Hladké Životice, o kterých od počátku věděl, že budou z České republiky bezúplatně převedeny na obec Hladké Životice jako nového vlastníka a jsou určeny k zastavění, a to tak, že spolu s dalšími zastupiteli schválil prodej pozemků s konkrétním uvedením jednotlivých parcel s účinností od 4.5.2006 a to budoucím nabyvatelům - fyzickým osobám, mimo jiné manželům xxx (který byl starostou jmenované obce) a xxx, u všech pozemků za kupní cenu 5,-Kč za 1m² a budoucímu nabyvateli RVP Invest, a.s. za cenu 50,- Kč za 1 m², přičemž (mimo jiné) jednal v rozporu s ustanovením § 83 odst. 1 zákona o obcích, podle kterého byl jako člen zastupitelstva obce povinen hájit zájmy občanů obce, když jím schválené kupní ceny pozemků ve výši 5,-Kč za 1 m² byly zjevně výrazně nižší než obecné ceny těchto pozemků, které činily 250,- až 404,- Kč za 1m², čehož si byl vědom i s ohledem na skutečnost, že od počátku věděl, že pozemky parc. č. 1023 o výměře 48.796 m², parc. č. 1024 o výměře 2.768 m² a parc. č. 1025 o výměře 66.794 m² v k.ú. Hladké Životice budou rozděleny na stavební pozemky, které budou jako stavební pozemky na náklady České republiky vybaveny odpovídající infrastrukturou a jejich hodnota bude zvyšována i blízkostí okresního města Nového Jičína, když odchylka schválené kupní ceny pozemků od ceny obvyklé nebyla ani nijak zastupitelstvem jmenované obce zdůvodněna, a tak porušil ustanovení § 39 odst. 2, § 38 odst.1, 2 zákona o obcích, čímž měl Obci Hladké Životice spolu s dalšími obžalovanými způsobit škodu ve výši 4.579.050,- Kč. Žalobci byl tímto rozsudkem uložen úhrnný trest odnětí svobody v trvání tří roků a výkon trestu odnětí svobody mu byl podmíněně odložen za zkušební dobu v trvání jednoho roku a šesti měsíců.

- žalobce podal proti citovanému odsuzujícímu rozsudku odvolání ze dne 5.6.2014, přičemž státní zástupce podal proti tomuto rozsudku odvolání pouze v neprospěch obžalovaného xxx, nikoli v neprospěch žalobce (z odvolání státního zástupce OZS Nový Jičín ze dne 11.6.2014).

Pokračování:

-6-

- z rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 16.1.2015 č.j. 7 To 214/2014-2869 vyplývá, že žalobce byl podle ustanovení § 226 písm. b) trestního řádu zproštěn obžaloby, neboť v žalobním návrhu obsažené skutky nejsou trestným činem. Krajský soud v odůvodnění rozsudku mimo jiné konstatoval, že okresní soud náležitě zjistil skutkový stav a jeho skutková zjištění vzal za prokázaná, avšak neztotožnil se s právními závěry soudu prvního stupně zejména v souvislosti s vyhodnocením subjektivní stránky jednání obžalovaných. Dále odvolací soud uvedl, že je nezpochybnitelné v souvislosti s ustanovením § 39 odst. 2 zákona o obcích to, že odchylka od ceny při prodeji obecního majetku musí být zdůvodněna, k čemuž v daném případě nedošlo po formální stránce. Důvody pro odchylku od obvyklé ceny a její snížení byly obžalovanými v trestním řízení sice vysvětleny, avšak v žádném ze zápisů ze zasedání zastupitelstva tyto konkrétní skutečnosti uvedeny nejsou. Na druhé straně však nutno připustit námitky obžalovaných v tom směru, že způsob zdůvodnění této odchylky, tedy její forma a rozsah není žádným právním předpisem upravena. Krajský soud proto dospěl k závěru, že toto administrativní pochybení u obžalovaných nemůže zakládat trestněprávní odpovědnost, byť možno připustit, že k aplikaci tohoto ustanovení zákona o obcích bylo ze strany jejich představitelů přistoupeno poněkud lehkomyšlně. Při odůvodnění toho, zda jednání obžalovaných nese znaky úmyslného zavinění ve smyslu § 4 trestního zákona a ve smyslu § 15 trestního zákona, ve vztahu k zločinu porušení povinnosti při správě cizího majetku, dospěl krajský soud rovněž k závěru, že jednání obžalovaných nenese znaky hrubého zavinění. Jejich zavinění možno dovozovat toliko v určité lehkomyšlnosti při stanovení ceny pozemků při jejich převodu na soukromé subjekty, nicméně i z pohledu trestní odpovědnosti se v tomto případě požaduje, aby pachatel z hrubé nedbalosti porušil podle zákona jím uloženou nebo smluvně převzatou důležitou povinnost při opatrování nebo správě cizího majetku a tím jinému způsobil značnou škodu. Takovou hrubou nedbalost však krajský soud v jednání obžalovaných nespatořoval.

Ze zápisu ze 17. zasedání zastupitelstva obce Hladké Životice konaného dne 24.1.2006 vyplývá, že starosta obce xxx mimo jiné seznámil členy zastupitelstva se záměrem obce bezúplatně převést pozemky na občany, kteří jsou postižení stavbou dálnice D 47 a silnice I/57 a budou stavět v zóně určené pro zastavění. Dále starosta uvedl, že pozemky určené pro výstavbu nových rodinných domů budou určeny ve 40 % pro bezúplatný převod a v 60 % budou určeny k prodeji. Zastupitelé musí schválit záměr obce ve věci prodeje těchto pozemků, který byl uveřejněn na úřední desce v zákonné lhůtě. Jako první zájemci byli manželé xxx a jejich dcera xxx, kteří měli zájem o parcelu o výměře cca 2.500 m². Starosta nechal hlasovat o záměru obce ve věci prodeje pozemků určených pro bydlení a zastupitelstvo schválilo tento záměr obce. Po schválení záměru se přešlo k hlasování, za jakou cenu bude pozemek prodán manželům xxx a jejich dceři. Zastupitel xxx sdělil, že cena by měla být odhadní, zastupitel xxx uvedl, že pozemek s inženýrskými sítěmi bude mít vysokou cenu, zastupitel xxx, že pozemky pro zájemce z řad občanů Hladkých Životic by se měly prodávat za symbolickou cenu 10 – 15,-Kč. Zastupitel xxx navrhl, aby pozemek pro starostu byl převeden bezúplatně. Zastupitel xxx pak, že pokud bezúplatně, tak pro všechny zájemce. Zastupitel xxx navrhl cenu 5,-Kč za 1 m². Starosta nechal hlasovat o návrhu za cenu 5,-Kč za 1 m². Při hlasování bylo pro 10 zastupitelů včetně žalobce, proti byl jeden (p. xxx) a jeden se zdržel se hlasování (xxx). Zastupitelstvo tím schválilo prodej pozemků v zóně určené k bydlení o výměře 2.500 m² manželům xxx a slečně xxx za cenu 5,-Kč za 1 m². K obdobnému hlasování o převodu pozemků ve vlastnictví obce za 5,- Kč za 1 m² došlo na 19. zasedání zastupitelstva obce konaném 27.6.2006, kde byl žalobce rovněž přítomen a hlasoval pro převody dalších pozemků.

Obec Hladké Životice se posléze žalobami podanými u zdejšího soudu proti Xxx, manželům Xxx, společnosti RVP Invest, a.s., a Xxx domáhala určení vlastnického práva k převedeným pozemkům. V řízení vedeném pod spisovou značkou značky 13C 150/2011 Xxx nárok obce uznal a (K.ř.č. 1a - rozsudek)

Pokračování:

-7-

řízení skončilo vydáním rozsudku pro uznání, ve věci 6C 135/2011 byl uzavřen smír, kterým bylo nároku obce vyhověno. V dalších řízeních vedených pod spisovými značkami 8C 63/2011 a 12 C 135/2011 bylo soudem žalobě obce na určení vlastnictví rovněž vyhověno, přičemž oba rozsudky byly potvrzeny odvolacím Krajským soudem v Ostravě. Ten přisvědčil závěrům soudu prvního stupně o neplatnosti předmětných kupních smluv dle § 39 občanského zákoníku pro rozpor s § 39 odst. 2 zákona č. 126/2000 Sb. o obcích, neboť pozemky byly prodány za částku podstatně nižší, než byla jejich cena v místě a čase obvyklá, aniž by tato odchylka byla náležitě zdůvodněna. Rovněž se odvolací soud ztotožnil se závěrem okresního soudu, že zveřejnění záměru obce prodat předmětné pozemky neodpovídalo dikci zákona, neboť zveřejněný záměr neodpovídal tomu, jak hodlal žalobce pozemky prodat na základě provedeného rozdělení geometrickým plánem a tudíž pro potencionální zájemce nebylo zřejmé, že obec hodlá prodávat jednotlivé pozemky o menší rozloze, než jak bylo uvedeno ve zveřejněném záměru, což mohlo ovlivnit reálný zájem jednotlivých žadatelů.

Žalobce ve své účastnické výpovědi uvedl, že trestní stíhání a prošetřování celé záležitosti začalo na základě anonymního oznámení. Trestní řízení prožíval špatně a to zejména z hlediska finančního, neboť si musel po celou dobu platit právní služby. Neměl na to peníze, musel si půjčovat od příbuzných. Pracuje jako truhlář s příjmem okolo 13 tisíc Kč. V době zahájení trestního stíhání měl tři nezaopatřené děti ve věku 8, 16 a 18 let. Manželka pracovala v Autopalu, její příjem se pohyboval okolo 18 tisíc korun. Byl z toho podrážděný, nedokázal se na nic soustředit, měl obavy, protože mu hrozil vysoký trest a náhrada škody. Stále doma řešili, co budou dělat, když škodu bude muset zaplatit. Dokonce uvažovali, že budou muset prodat dům. Rovněž manželka to velmi špatně psychicky nesla. Pracuje v obci jako starosta hasičů od roku 2004 dosud. Někteří lidé ho přestali zdravit. Povídali si o tom, že si nakradli, těžko se to vysvětluje. Pokud jde o hlasování, tedy skutek, který byl předmětem trestního řízení, byli motivováni tím udržet lidi v obci a to i mladé lidi, tedy další generaci těch, kteří v obci žijí. Obcí vede železniční koridor, dálnice, trafostanice, nejsou tu příliš dobré podmínky k bydlení. Vzhledem k tomu, že obec získala pozemky od státu zdarma, nechtěli na tom vydělávat. Motivací bylo udržet obyvatele v obci a z jejich daní získat výtěžek tak, aby zde mohla fungovat škola, školka apod. Pokud jde o prodejní cenu pozemků, zohledňovali skutečnost, že tehdy nebyly zasíťované, nebylo zřejmé, zda a kdy budou sítě vybudovány a kdo to bude platit. Ve smlouvách byla podmínka, že nabyvatel nesmí pozemek prodat a do 10 let by na něm měl začít stavět. Pokud ví, tak pozemek prodal starosta a pan xxx se ho vzdal. Sám si žádný pozemek nekoupil ani nikdo z jeho příbuzných. V průběhu trestního stíhání trpěl nespavostí, v noci se budil, lékařskou pomoc nevyhledal. Do té doby nebyl nikdy trestně stíhán ani stíhán za přestupek. Po dobu trestního stíhání žádné léky nebral, není toho zastánce. Za výkon funkce zastupitele obce nebral žádnou odměnu, pokud ano, bylo to tak 150 – 200 Kč měsíčně. Zastupitelem byl od roku 1992 do roku 2010. Považoval se za zkušeného, občané mu dávali důvěru. Po roce 2010 již nekandidoval, pouze vykonával funkci starosty hasičů. Byl si vědom toho, že s výkonem funkce zastupitele je spojená určitá míra ztráty soukromí i míra zodpovědnosti. V průběhu trestního stíhání rodina za ním stála, ale byla tam finanční krize. Jen za právní zastoupení dal částku okolo 70 tisíc Kč. V této částce nejsou zahrnuty náklady na dojíždění k soudu, ušlá mzda a další. Musel si 30 tisíc korun půjčit od bratra. Před trestním stíháním dluhy neměl. Bydlí v zemědělské usedlosti, dům je starý více než sto let. Výměru pozemku kolem domu nedokáže odhadnout, jeden a půl hektaru pronajímá šlechtitelské stanici. Zemědělsky hospodaří pouze pro vlastní potřebu. Za nájem pozemku dostává minimální částku, možná 4 tisíce ročně, ví to manželka.

Svědčce Xxx, manželka žalobce vypověděla, že tři roky trestního stíhání manžela byly opravdu špatné. Byl hodně nervózní, byl v neustálém stresu a strachu, co bude. V práci dělal chyby a zřejmě díky tomu byl propuštěn po 8 letech ze zaměstnání, když snižovali stavy. Oficiálním (K.ř.č. 1a - rozsudek)

Pokračování:

-8-

důvodem jeho propuštění ze zaměstnání byly organizační změny. Byl propuštěn pro nadbytečnost, ale bylo propuštěno jen pár lidí. Bylo to asi jeho třetí nebo čtvrté zaměstnání, pracoval jako stolař, truhlář. Byl tam zaměstnán asi 8 let, k propuštění došlo na konci roku 2012 nebo v roce 2013. Doma byla špatná atmosféra. V té době šel syn do první třídy, nejstarší dcera maturovala. Nevěděli, co bude dál, obávali se finančních potíží. Museli dětem o vánocích po odsouzení žalobce říct, že hrozí, že budou muset prodat dům a odstěhovat se k rodičům na Hutisko. Manžel byl často podrážděný, když byla v práci a on se měl učit s nejmladším synem, tak to nezvládal, musely mu pomáhat starší děti. V noci špatně spal, budil se, chodil po pokoji, musela se od něho načas odstěhovat do vedlejšího pokoje. Na ulici s dětmi moc nevycházeli, snažili se je uchránit negativních projevů. Lidé si na ně ukazovali, zejména proto, že to bylo v médiích a v televizi. Otec dětem vysvětloval, že nic neudělal, že není zloděj, ale těžce to nesl. Hodně se s žalobcem hádali, dokonce uvažovali o tom, že pokud bude odsouzen, půjdou od sebe. Do doby zahájení trestního stíhání neměli žádné hádky. Uvažovala o odchodu od manžela proto, aby ochránila děti pro případ, že by musel jít do výkonu trestu a musel by platit škodu. Sama to také těžce prožívala, v práci jí bylo lépe než doma, protože se nemusela s manželem hádat. Věřila mu, že nic neudělal, ale bylo to složité. Měli finanční těžkosti, svoje vlastní zdroje vyčerpali, manžel byl určitou dobu bez práce, museli si půjčovat na náklady právního zastoupení. Manžel si půjčoval od bratra, přesně neví jakou částku, nechtěla to vědět. V té době pracovala jako dělnice v Novém Jičíně s příjmem kolem 16 tisíc korun hrubého. Jejich manželství trvá od roku 1992, vztah byl bezproblémový do doby trestního stíhání. Pak se to změnilo k horšímu z důvodu podrážděnosti a nervozity manžela. Nejhorší byly vánoce poté, co byl odsouzený. Museli dětem vysvětlit, že dostanou jako dárek jen drobnost, protože budou muset vše prodat. Po dobu trestního stíhání nikam nejezdili, nebylo z čeho. Stýkali se pouze s jedněmi přáteli a to manželi xxx, pan xxx byl také stíhán. Žalobce byl a stále je členem spolku hasičů. V žádném jiném spolku nebyl. Dříve občas zašli někam ven, např. na večeri při výročí apod. V průběhu trestního řízení byli jen jednou a to na začátku, pak už nikam nechodili. V minulosti manžel občas chodil posedět do hospody, ale nepravidelně. Později byla hospoda zavřená. Když ji potom otevřeli, stejně tam nechodil, uzavřel se do sebe. Jako rodina vnímali ochlazení vztahu s některými občany obce. Manžel byl spolupořadatel hasičského plesu a někteří lidé přestali chodit. Širší rodina o trestním stíhání manžela věděla, neodvrátili se od něho. Po skončení trestního stíhání se vztahy v rodině napravily, ulevilo se jim, že už na to nemusí myslet a že nemusejí vynakládat další výdaje. Pokud jde o vztahy k ostatním lidem, stále někteří odvracejí hlavu a dávají najevo, že si o tom myslí svoje. Manžel nikdy nebyl trestně stíhán, s výjimkou této věci ani nebyl projednáván pro přestupek.

Z fotografií pocházejících z fotoalba Sboru dobrovolných hasičů bylo zjištěno, že žalobce s manželkou se účastnili hasičského plesu pořádaného v letech 2012, 2013 a 2014. Na těchto fotografiích je žalobce opakovaně zachycen při tanci v okruhu více osob, s nimiž se objímá, tancuje, popíjí a usmívá se. Rovněž se žalobce účastnil oslavy svátku Sv. Floriána v obci v roce 2012 a 2013, kácení máje v roce 2012, dětského dne v roce 2012, rozsvícení stromku v roce 2012, zájezdu v roce 2012 a VVH SDH v roce 2013. Všechny z těchto akcí byly pořádány Sdružením dobrovolných hasičů Hladké Životice a s výjimkou zájezdu, kterého se účastnili pouze členové sdružení a jejich rodiny, se ostatních akcí účastnili občané, zástupci jiných složek a široká veřejnost. Žalobce vykonává funkci starosty hasičů od roku 2005 dosud a z velké části se podílí na organizaci a průběhu uvedených akcí (viz. sdělení SDH Hladké Životice a listina Složení výboru SDH Hladké Životice).

Ze mzdového listu a osobního hodnocení zaměstnance bylo zjištěno, že žalobce byl od července 2006 zaměstnán ve společnosti VAGONKA – DŘEVO s.r.o. jako truhlář. Jeho pracovní morálka, přístup k zadané práci, pracovnímu kolektivu i nadřízeným, dodržování pracovní kázně a bezpečnosti práce byly hodnoceny kladně.

Pokračování:

-9-

O probíhajícím trestním řízení zastupitelů obce Hladké Životice informovala média v následujících člancích:

- „Na lavici obžalovaných usedlo celé zastupitelstvo“, publikovaný dne 11.9.2012
- „Prodej pozemků za pětikorunu dostal 13 zastupitelů z jedné vesnice před soud“ ze dne 11.9.2012 na serveru Novinky.cz
- „Zastupitelé usedli v lavici obžalovaných“ ze dne 11.9.2012 publikovaný v Novojičínském deníku.cz
- „Celé zastupitelstvo bylo odsouzeno, obec prodávala pozemky za pětikorunu.“, který byl uveřejněn v Právu dne 16.12.2013
- „Výměna starostů v Životicích rozjela kolo stíhání a soudních sporů“ bez data, jako zdroj je uvedeno ČT24
- „Retro kauzy : Spor o ceny pozemků v Hladkých Životicích“ ze dne 17.5.2015
- „Soudce vynesl rozsudek, bývalí zastupitelé dostali podmínku“ ze dne 28.1.2014
- „Zastupitelé jen zvedli ruku. Teď všichni dostali podmínku za prodej majetku obce“ ze dne 29.1.2014 uveřejněný v Hospodářských novinách
- „Zastupitelé Hladkých Životic odešli od soudu s podmíněnými tresty“ ze dne 28.1.2014, publikovaném na Blesk.cz
- Exstarosta Hladkých Životic dostal podmínku, s ním i celé bývalé zastupitelstvo“ ze dne 28.1.2014, server Novinky.cz
- „Stalo se. Soud odsoudil celé zastupitelstvo Hladkých Životic. Prodávali pozemky i za 5,-Kč sami sobě, nebo si je rovnou darovali“ ze dne 18.12.2013 publikovaném v Hlavné správy.sk
- „Soud dal podmínky třinácti zastupitelům obce. Nejhuř dopadl exstarosta“ ze serveru Idnes.cz ze dne 28.1.2014
- „Celé zastupitelstvo bylo odsouzeno, obec prodávala pozemky za pětikorunu. Zastupitelé však tresty neznají, soudce zkolaboval“ – převzato ze serveru Novinky.cz(16.12.2013) a Idnes.cz (17.12.2013)
- „ Za predaj pozemkov odsúdili celé zastupiteľstvo Hladkých Životic“ publikovaném na sme.sk. bez data.

U některých článků byly zveřejněny fotografie ze soudní síně, přičemž na některých z nich byl zřetelně rozpoznatelný žalobce. Jeho jméno není v uvedených člancích uvedeno s výjimkou článku Retro kauzy ze 17.5.2015, který informuje o zproštění obžaloby bývalých 13 bývalých zastupitelů včetně žalobce. Články mimo jiné zmiňovaly schválení prodeje stavebních pozemků zastupitelstvem v obci Hladké Životice za nízké ceny s tím, že ten, kdo měl štěstí nebo patřil k rodinným příslušníkům zastupitelů, si mohl stavební pozemky koupit za 5,-Kč za 1 m².

V řízení byly provedeny ještě některé další důkazy listinami (např. znaleckým posudkem), z nichž však již nebyla učiněna žádná zjištění rozhodná pro posouzení věci.

Výše uvedené důkazy soud hodnotil jednotlivě i ve vzájemných souvislostech. Dokazování zaměřil zejména na prokazování skutečností odůvodňujících výši požadované nemajetkové újmy, neboť existence základu nároku byla mezi účastníky nesporná a žalovaná částečně dobrovolně plnila, když po podání žaloby vyplatila žalobci jako finanční odškodnění částku 35.000,- Kč. Spornými byla zejména tvrzení žalobce, kterými prokazoval intenzitu zásahu do jeho osobnostní sféry. Soud zohlednil jednak medializaci případu a množství novinových i internetových článků, které nepochybně byly způsobilé zvyšovat intenzitu toho, co žalobce prožíval a jak na trestní stíhání bylo reagováno jeho rodinou a okolím. Podstatným důkazem byl účastnický výslech žalobce a rovněž svědecká výpověď jeho manželky, které soud vyhodnotil jako upřímné a věrohodné (K.ř.č. 1a - rozsudek)

Pokračování:

-10-

s výjimkou tvrzení, že se žalobce s manželkou s nikým nestýkali s výjimkou manželů Xxx. Předloženými fotografiemi z několika společenských akcí pořádaných Sborem dobrovolných hasičů v obci v letech 2012 až 2014 bylo prokázáno, že se žalobce společenského života v obci účastnil, neboť byl v daném období na třech plesech, na dvou oslavách svátku Sv. Floriána, na zájezdu a několika dalších akcích, které lze nepochybně považovat za akce náležející do společenského života v obci bez ohledu na to, že byly pořádány sdružením dobrovolných hasičů, jehož je žalobce starostou. Soud uvěřil tvrzení žalobce, že se rodina v období trestního stíhání potýkala s finančními problémy, když žalobce byl nucen zaplatit nemalé částky převyšující 70 tisíc korun za obhájce v trestním řízení, přičemž jeho příjem a příjem manželky byl na velmi nízké úrovni, výrazně pod průměrným příjmem a měli vyživovací povinnost ke třem dětem. Tvrzení svědkyně, že žalobce byl v rozhodném období propuštěn ze zaměstnání v možné souvislosti s trestním stíháním, nebylo prokázáno. Žalobce byl bývalým zaměstnavatelem hodnocen kladně a k propuštění došlo z organizačních důvodů pro nadbytečnost. Je nepochybné, že tato okolnost přišla nevhod z hlediska finančních poměrů rodiny a přinutila žalobce si půjčit částku 30 tisíc korun, aby měl finance na obhájce.

Soud učinil následující závěr o skutkovém stavu: Žalobce ve dnech 24.1.2006 a 27.6.2006 při 17. a 19. zasedání zastupitelstva Obce Hladké Životice jako člen zastupitelstva jmenované obce spolu s dalšími zastupiteli obce hlasoval pro schválení záměru obce ve věci prodeje pozemků určených pro bydlení a následně hlasoval o budoucích vlastnících částí pozemků parcelních čísel 1023, 1024, 1025 v katastrálním území Hladké Životice, a to tak, že spolu s dalšími zastupiteli schválil prodej jednotlivých parcel budoucím nabyvatelům - fyzickým osobám, mimo jiné starostovi obce Xxx a jeho manželce a dceři, u všech pozemků za kupní cenu 5,-Kč za 1m². Dne 4.1.2012 bylo proti žalobci usnesením č.j. KRPT-34961-96/TČ-2011-070481 zahájeno trestní stíhání pro podezření ze spáchání přečinu porušení povinnosti při správě cizího majetku dle ustanovení § 220 odst. 1,2 trestního zákoníku a přečinu zneužití pravomoci úřední osoby dle ustanovení § 329 odst. 1 písm. a), odst. 2 písm. f) trestního zákoníku. Jednáním žalobce měla být poškozené obci způsobena škoda ve výši 4.579.050,-Kč. Trestní řízení probíhalo před Okresním soudem v Novém Jičíně, který ve věci rozhodl rozsudkem ze dne 28.1.2014 č.j. 4 T 108/2012 -2686, jímž uznal žalobce vinným ze spáchání výše uvedených trestných činů a odsouzen k trestu odnětí svobody na 3 roky s podmíněným odkladem na 1 rok a 6 měsíců. Na základě odvolání žalobce ho Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 16.1.2015 č.j. 7 To 214/2014-2869 dle ustanovení § 226 písm. b) trestního řádu zprostil obžaloby. Tento rozsudek nabyl právní moci dne 16.1.2015. Žalobci hrozil trest odnětí svobody v délce od 3 až do 10 let. V průběhu trestního stíhání trpěl stresem, psychickými problémy, nespavostí, nervozitou, byl podrážděný, hádal se s manželkou. Trpěl finančním nedostatkem a existenčním strachem o budoucnost, že přijde o veškerý majetek, bude muset prodat dům, kde žil se třemi dětmi. Musel se zadlužit a vzít si půjčku od bratra, aby mohl platit náklady na obhajobu. Někteří lidé ho přestali zdravít, říkali, že si spolu s ostatními zastupiteli nakradl, dosavadní dobrá pověst žalobce a jeho bezúhonnost v místě bydliště utrpěla. Rovněž jeho manželka a děti byli častováni různými negativními výroky, trpěli velkými obavami o budoucnost. Nejhorší situaci prožívali o vánocích v roce 2013, kdy se žalobce dozvěděl, že byl odsouzen, ale neznal výši trestu. Musel dětem říct, že budou možná muset prodat dům a odstěhovat se. Po skončení trestního stíhání zaslal žalobce dne 14.7.2015 Ministerstvu spravedlnosti ČR žádost o poskytnutí zadostiučinění za škodu, která mu byla způsobena nezákonným rozhodnutím, ve výši 300.000,-Kč. Dne 14.4.2016 žalovaná vyřídila jeho žádost tím způsobem, že uznala, že došlo k vydání nezákonného rozhodnutí a poskytla mu zadostiučinění ve výši 35.000,-Kč, které mu bylo vyplaceno.

Pokračování:

-11-

Po právní stránce soud věc posoudil podle ustanovení § 1 odst. 1 zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem, podle něhož stát odpovídá za podmínek stanovených tímto zákonem za škodu způsobenou při výkonu státní moci.

Podle § 5 zákona citovaného zákona stát odpovídá za podmínek stanovených tímto zákonem za škodu, která byla způsobena rozhodnutím, jež bylo vydáno v řízení trestním nesprávným úředním postupem.

Podle § 7 odst. 1 zákona č. 82/1998 Sb., právo na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím mají účastníci řízení, ve kterém bylo vydáno rozhodnutí, z něhož jim vznikla škoda.

Podle § 8 odst. 1 zákona nárok na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím lze, není-li dále stanoveno jinak, uplatnit pouze tehdy, pokud pravomocné rozhodnutí bylo pro nezákonnost zrušeno nebo změněno příslušným orgánem. Rozhodnutím tohoto orgánu je soud rozhodující o náhradě škody vázán.

Podle § 31a odst. 1 citovaného zákona bez ohledu na to, zda byla nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem způsobena škoda, poskytuje se podle tohoto zákona též přiměřené zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu. Podle odstavce 2 tohoto ustanovení zadostiučinění se poskytne v penězích, jestliže nemajetkovou újmu nebylo možno nahradit jinak a samotné konstatování porušení práva by se nejevilo jako dostačující. Při stanovení výše přiměřeného zadostiučinění se přihlédne k závažnosti vzniklé újmy a k okolnostem, za nichž k nemajetkové újmě došlo.

Nárok žalobce soud posuzoval nejen podle citovaných zákonných ustanovení, nýbrž současně postupoval podle aktuální judikatury Nejvyššího soudu ČR, zejména rozhodnutí spisové značky 30 Cdo 2813/2011 publikovaném rovněž ve Sbírce rozhodnutí. Patří mezi ustálenou soudní praxí, že podle zákona č. 82/1998 Sb. odpovídá stát i za škodu způsobenou zahájením (vedením) trestního stíhání, které neskončilo pravomocným odsuzujícím rozhodnutím trestního soudu. Protože zákon tento nárok výslovně neupravuje, vychází se z analogického výkladu úpravy nejbližší, a to z úpravy odpovědnosti za škodu způsobenou nezákonným rozhodnutím, za něž je považováno rozhodnutí, jímž se trestní stíhání zahajuje. Neposuzuje se správnost postupu orgánů činných v trestním řízení při zahájení trestního stíhání, rozhodující je výsledek trestního stíhání (viz. rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 31. 3. 2003, sp. zn. 25 Cdo 1487/2001). Stát za škodu ani nemajetkovou újmu způsobenou v takovém případě trestním stíháním neodpovídá pouze tehdy, jestliže si poškozený trestní stíhání zavinil či způsobil sám (viz. nálezy Ústavního soudu ze dne 6. 9. 2011, Pl. ÚS 11/10 – 2), nebo tehdy, kdy byl poškozený zproštěn obžaloby nebo bylo proti němu trestní stíhání zastaveno jen proto, že není za spáchaný trestný čin trestně odpovědný nebo že mu byla udělena milost anebo že trestný čin byl amnestován. Podmínku nároku na odškodnění spočívající v podání stížnosti proti usnesení o zahájení trestního stíhání, lze považovat za judikatorně překonanou, nicméně v daném případě žalobce stížnost podal, tedy opravný prostředek využil. Z předložených listinných důkazů bylo prokázáno, že dne 10.1.2012 bylo žalobci doručeno usnesení o zahájení trestního stíhání. Dne 28.1.2014 byl rozsudkem Okresního soudu v Novém Jičíně odsouzen k podmíněnému trestu odnětí svobody a rozsudkem Krajského soudu v Ostravě ze dne 16.1.2015 č.j. 7 To 214/2014-2869 byl zproštěn obžaloby podle ustanovení § 226 písm. b) trestního řádu. Je tedy zřejmé, že v projednávané věci došlo k vydání nezákonného rozhodnutí a žalobce oprávněně uplatnil podle ustanovení § 8 zákona č. 82/1998 Sb. nárok na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím. Současně soud neshledal žádný z uvedených důvodů, pro (K.ř.č. 1a - rozsudek)

Pokračování:

-12-

který by byla odpovědnost žalované vyloučena. Žalovaná základ nároku ani finanční formu zadostiučinění nerozporovala a v průběhu řízení na základě výzvy žalobce mu vyplatila zadostiučinění ve výši 35.000,-Kč, čímž nárok žalobce částečně uznala. Předmětem sporu po částečném zpětvzetí zůstalo zaplacení částky 265.000,-Kč.

Při určení výše zadostiučinění postupoval soud podle kritérií vymezených v rozhodnutí Nejvyššího soudu spisové značky 30 Cdo 2813/2011 a stanovil výši zadostiučinění s přihlédnutím ke specifickým okolnostem konkrétního případu. Vzal přitom v úvahu kritéria, která se v takových případech zpravidla vyskytují a která obvykle mají vliv na rozsah způsobené újmy a tím i na výši zadostiučinění. Především soud vycházel z povahy trestní věci, z délky trestního řízení a zejména z dopadů trestního stíhání do osobnostní sféry žalobce (morální narušení osobnosti ve sféře soukromé, rodinné, profesní či jiné). Zohlednil skutečnost, že forma a případná výše zadostiučinění by neměla být v rozporu s obecně sdílenou představou spravedlnosti. Její přiznání nad rámec konstatování porušení práva je namísto pouze tehdy, jestliže by se z hlediska obecné slušnosti poškozenému satisfakce skutečně mělo dostat. V konečném důsledku pak musí výše soudem přiznaného zadostiučinění odpovídat výši přiznaného zadostiučinění v případech, které se v podstatných znacích (poměřovaných zejména s ohledem na uvedená kritéria) shodují.

Pokud jde o povahu trestní věci, má se na mysli zejména závažnost trestného činu kladeného poškozené osobě za vinu, neboť zpravidla přímo úměrně zvyšuje intenzitu, s jakou osoba poškozená konkrétní trestní řízení negativně vnímá. Ta souvisí i s hrozbou trestního postihu, tedy druhem a výší trestu a případného společenského odsouzení, které se zrcadlí v charakteru veřejného zájmu chráněného trestními předpisy v konkrétním případě. Je nutno konstatovat, že proti žalobci bylo vedeno trestní řízení za trestnou činnost, v důsledku níž měl jako zastupitel obce způsobit škodu ve výši přesahující 4,5 miliónů korun a hrozil mu trest odnětí svobody od tří do deseti let. Trestní stíhání žalobce sice nebylo vedeno pro trestné činy proti životu, zdraví, svobodě a lidské důstojnosti, které jsou obecně chápány jako nezávažnější, ovšem je třeba přihlídnout k tomu, že s ohledem na výši způsobené škody zde existovala možnost uložení vysokého trestu odnětí svobody, což nepochybně zvýšilo intenzitu obav, které žalobce v průběhu probíhajícího trestního řízení prožíval. Zásah do osobnostních sfér žalobce v důsledku proti němu vedenému trestnímu řízení trval v období od 10.1.2012 (okamžik doručení rozhodnutí o zahájení trestního stíhání) do 16.1.2015 (vydání zprošťujícího rozsudku), tedy tři roky. Ve skutečnosti tuto intenzivní obavu z uložení vysokého trestu odnětí svobody žalobce prožíval pouze do doby vydání odsuzujícího rozsudku soudem prvního stupně dne 28.1.2014, proti kterému nebylo podáno odvolání ze strany státního zástupce. Žalobci v odvolacím řízení nehrozilo v rámci zásady „reformatio in peius“ odsouzení k přísnějšímu trestu, než jaký mu byl uložen soudem prvního stupně, tedy trest odnětí svobody v délce tří let s podmíněným odkladem na jeden rok a šest měsíců. Mimořádně nepříznivou situaci z hlediska psychického zcela jistě žalobce zažíval v období, kdy při vyhlášení rozsudku okresním soudem dne 16.12.2013 byl uznán vinným, ovšem v důsledku náhlého kolapsu soudce se uložený trest dozvěděl až 28.1.2014. V období od 28.1.2014 do 16.1.2015 se žalobce nacházel v pozici nepravomocně odsouzené osoby, čímž se obava z následků spočívajících v povinnosti nahradit vzniklou škodu nepochybně ještě znásobila, neboť poškozená obec se svým nárokem na náhradu škody do trestního řízení připojila. Negativní prožívání této situace celou rodinou popsala i slyšená svědkyně, která uvedla, že nejhroší byly vánoce poté, co byl žalobce odsouzen.

Žalobce byl stíhán jako zastupitel obce, tedy osoba veřejně činná. Trestní stíhání všech zastupitelů obce bylo poměrně široce medializováno, a přestože žalobce nebyl v médiích zmiňován (s výjimkou informace o vydání zprošťujícího rozsudku), je jeho tvář poznatelná na několika fotografiích ze soudní síně. Na straně druhé vnímání trestního stíhání žalobcem bylo nepochybně

Pokračování:

-13-

ovlivněno tím, že byl stíhán společně s dalšími dvanácti bývalými zastupiteli obce, byl součástí větší skupiny spoluobviněných, čím byl vystaven menšímu tlaku a pozornosti, než by tomu bylo v případě, pokud by byl stíhán sám a veškerá negativní pozornost by se upínala pouze vůči jeho osobě. Medializace případu však negativní pozornost veřejnosti a zejména obyvatel obce vůči žalobci a ostatním zastupitelům umocnila.

Následky způsobené trestním řízením měly významný negativní dopad do rodinného a soukromého života žalobce. V důsledku probíhajícího trestního řízení prožíval značný stres, jeho chování se následkem toho změnilo, býval nervózní a podrážděný. V noci špatně spal, chodil po pokoji, manželka se na čas od něho odstěhovala do vedlejšího pokoje. Dopady trestního stíhání postihly fakticky celou rodinu žalobce. Došlo k přechodnému zhoršení vztahů mezi manželi, v rodině panovalo napětí způsobené velkými obavami z budoucnosti. Docházelo k častějším hádkám mezi žalobcem a jeho manželkou a k narušení vztahů uvnitř rodiny. Po dobu tří let pociťovali značné finanční těžkosti v důsledku vysokých nákladů žalobce na obhajobu. Žalobce a příslušníci jeho domácnosti trpěli důvodnými existenčními obavami z budoucnosti, pokud by byl odsouzen k několikaletému trestu odnětí svobody a k náhradě mnohamilionové škody. Přestože by se na náhradě škody nepochybně museli podílet i ostatní spoluobvinění zastupitelé, jednalo by se o statisícové částky, což by pro rodinu žalobce při jeho nízkých příjmech a vyživovací povinnosti ke třem dětem mohlo být likvidační. Žalobce se v důsledku nákladů na obhajobu musel zadlužit a půjčit si částku 30.000,- Kč. Finanční zdroje rodiny byly vyčerpány, měli obavu z prodeje domu, v němž bydlí. Manželka dokonce uvažovala, že v případě odsouzení budou muset jít od sebe, aby ochránili děti. Celá situace byla umocněna ještě tím, že žalobce byl v té době propuštěn ze zaměstnání pro nadbytečnost a určitou dobu byl bez práce. Trestní stíhání také negativně ovlivnilo pohled širší veřejnosti na jeho osobu, zejména obyvatel obce Hladké Životice. Někteří lidé ho přestali zdravit, ukazovali si na něj, že si nakradl, přičemž žalobce žil do té doby bezúhonným životem a požíval dobré pověsti.

V neposlední řadě soud v souladu s ustanovením podle § 31a odst. 2 zákona č. 82/1998 Sb. a rovněž s odkazem na závěry citovaného rozsudku Nejvyššího soudu ČR ve věci 30 Cdo 2813/2011 při stanovení výše a formy zadostiučinění přihlédl i k okolnostem, za nichž k nemajetkové újmě došlo. Těmi jsou zejména okolnosti vydání usnesení o zahájení trestního stíhání, okolnosti zahájení trestního stíhání předcházející, vedoucí k závěru o podílu poškozeného na tom, že proti němu bylo trestní stíhání zahájeno, popřípadě, že proti němu bylo ve vedení trestního stíhání pokračováno, aniž by bylo lze uzavřít, že si trestní stíhání zavinil sám. Přitom je třeba vycházet z toho, že forma a případná výše zadostiučinění nesmí být v rozporu s obecně sdílenou představou spravedlnosti, tj. její přiznání je nad rámec konstatování porušení práva namísto pouze tehdy, jestliže by se z hlediska obecné slušnosti poškozenému satisfakce skutečně mělo dostat (srovnej např. rozhodnutí NS ČR 30 Cdo 2256/2011).

Trestní stíhání proti žalobci nebylo vedeno zjevně nedůvodně nebo dokonce s cílem jej poškodit. Žalobce se vytýkaného jednání skutečně dopustil a byl odvolacím soudem zproštěn obžaloby z důvodu, že skutek mu kladený za vinu není trestným činem, zejména pro absenci pohnutky spočívající v úmyslu způsobit jinému škodu nebo jinou závažnou újmu případně opatřit sobě či jinému neoprávněný majetkový prospěch. Odvolací soud v trestní věci dospěl k závěru, že jednání obžalovaných nenese znaky úmyslného zavinění, přičemž jejich zavinění je možno dovozovat toliko z určité lehkomyšlnosti při stanovení ceny pozemků a jejich převodu na soukromé subjekty. Z pohledu trestního zákoníku je třeba k naplnění znaků trestného činu porušení povinnosti při opatrování či správě cizího majetku hrubé nedbalosti, kterou krajský soud v jednání obžalovaných nespátkoval. Nelze však odhlédnout od skutečnosti, že pohledu občanskoprávního (K.ř.č. 1a - rozsudek)

Pokračování:

-14-

v civilním řízení, které předcházelo trestnímu řízení, bylo jednání žalobce a dalších zastupitelů shledáno neplatným pro rozpor se zákonem a konstatování této skutečnosti soudem se pravděpodobně stalo impulzem k zahájení trestního stíhání. Žalobce spolu s dalšími zastupiteli sami ohodnotili pozemky, o kterých věděli, že budou určeny k zástavbě, cenou 5,-Kč za 1 m², aniž by podle ustanovení § 39 odst. 2 zákona o obcích takto určenou cenu (bez znaleckého posudku) zdůvodnili. Současně s tím odsouhlasili jako první prodej pozemku starostovi obce a jeho dceři. Toto jednání, které lze považovat přinejmenším za lehkomyšlné a nezodpovědné, se posléze stalo předmětem vyšetřování a rovněž předmětem zájmu médií.

Při určení výše přiměřeného zadostiučinění musí soud vedle uvedených kritérií také zkoumat, zda přiznaná výše odškodnění odpovídá výši přiznaného zadostiučinění v případech, které se v podstatných znacích shodují. Výše přiznaného zadostiučinění by se neměla bez zjevných a podstatných skutkových odlišností konkrétního případu podstatně odlišovat od zadostiučinění přiznaného v případě skutkově obdobném. Za skutkově obdobnou k projednávané věci lze považovat věc vedenou u Obvodního soudu pro Prahu 2 pod spisovou značkou 15 C 232/2010 (viz. připojený spis), v níž rozhodoval i Nejvyšší soud ČR rozhodnutími vedenými pod spisovými značkami 30 Cdo 2813/2011 a 30 Cdo 3858/2013. V srovnávané věci bylo vedeno trestní stíhání proti starostovi menší obce pro trestné činy porušování povinností při správě cizího majetku dle ustanovení § 255 odst. 1 trestního zákona, zneužívání pravomoci veřejného činitele dle ustanovení § 158 odst.1 písm. a) TZ, zkreslování údajů o stavu hospodaření a jmění podle ustanovení § 125 odst.1 TZ a následně i podvodu podle ustanovení § 250 odst.1 a 2 TZ, za které poškozenému hrozil trest odnětí svobody až na tři roky. Trestní stíhání trvalo v tomto případě necelé tři roky a skončilo zproštěním obžaloby. V řízení bylo prokázáno, že v důsledku trestního stíhání poškozeného došlo ke změně jeho chování, byl podrážděný, trpěl nespavostí, došlo na přechodnou dobu k narušení manželského souladu, který však v rozvrat manželství nevyústil. Členové jeho rodiny nevěřili, že je neviný a názorově se rozdělila i obec. Byly rovněž prokázány těžkosti poškozeného s pracovním nasazením, přičemž na umocnění následků se podílela také široká medializace věci. Poškozenému bylo přiznáno zadostiučinění v penězích celkem 150.000,-Kč. Soud při úvaze o výši zadostiučinění vyšel z částky 30.000,-Kč za rok trestního stíhání, přičemž byl stanoven „přesah“ důsledků pro poškozeného mimo dobu trestního stíhání na další dva roky. Je nutno zdůraznit, že stanovení přesahu odškodnění na dobu po skončení trestního stíhání bylo dovolacím soudem shledáno nesprávným právním názorem, který však již v přiznané části (která se stala pravomocnou) nemohl být změněn. Bez „přesahu“ by tak výše odškodnění poškozeného starosty činila 90.000,-Kč. Při porovnání následků, jaké mělo trestní stíhání do osobnostní sféry poškozeného v projednávané věci, je možno konstatovat, že jsou částečně podobné následkům, které byly zjištěny v případě poškozeného starosty obce, ať již se jedná o chování poškozeného v důsledku trestního stíhání nebo o dopad do rodinného života. Nicméně rodina se od žalobce neodvrátila a ani členové hasičského sboru, neboť nadále vykonával a vykonává funkci starosty hasičů v obci. Žalobce byl sice ohrožen vyšší trestní sazbou, ovšem soud zohlednil i okolnosti, které vedly k zahájení trestního stíhání žalobce a důvody, pro které došlo ke zproštění obžaloby (neprokázání subjektivní stránky).

Při rozhodování soud přihlédl rovněž k rozhodnutí (byť nepravomocnému) zdejšího soudu ve věci 12C 225/2015 ve věci žalobce xxx, který byl spolu s žalobcem v této věci jedním ze spoluobviněných zastupitelů obce Hladké Životice. Skutkově jde tedy o případ prakticky totožný i s obdobnými dopady do osobnostní sféry, ovšem objektivizované následky poškozeného žalobce se liší zejména tím, že poškozený xxx byl po dobu trestního stíhání vystaven konkrétním negativním projevům ze strany spoluobčanů (měl několikrát propíchané pneumatiky u vozidla, poškrábané auto, ucpaný výfuk, na cestě před domem poškozeného byly sprejem nakresleny hanlivé nápisy), což se v případě žalobce nestalo. Poškozenému xxx soud rozsudkem ze dne 16.3.2017 přiznal celkové (K.ř.č. 1a - rozsudek)

Pokračování:

-15-

odškodnění ve výši 100.000,- Kč. V další prakticky totožné věci vedené u zdejšího soudu pod spisovou značkou 7C 225/2015 proti poškozenému zastupiteli xxx, mu bylo nepravomocným rozhodnutím ze dne 19.4.2017 přiznáno odškodnění ve výši celkem 90.000,- Kč. Základ výsledku sporu musí spočívat v posuzování individuality prokázaného, ovšem součástí úvahy o přiměřenosti výše zadostiučinění by mělo být porovnání shody a odlišností obdobných případů. Jelikož prokázané a objektivizované následky do osobnostní sféry žalobce jsou menší než u poškozeného xxx (absence nepřátelských útoků proti jeho osobě a majetku, menší společenská izolace, absence hrozby ztráty zbrojního průkazu) považuje soud za přiměřené odškodnění částku o dvacet tisíc korun nižší, než byla přiznána poškozenému xxx. Pokud jde o srovnání s poškozeným xxx, kterému bylo soudem přiznáno odškodnění ve výši 90.000,- Kč, u žalobce nedošlo ke zhoršení zdraví a rovněž jeho společenská izolace byla nižší. Z toho důvodu i ve vztahu k poškozenému xxx soud přiznal žalobci nižší odškodnění o částku 10 tisíc korun, tedy celkem mu přiznal 80.000,- Kč. Částku 35.000,- Kč vyplacenou žalobci žalovanou považuje soud za nedostatečné zadostiučinění s ohledem na 3 roky trvající útrapy a finanční těžkosti žalobce i celé jeho rodiny. Vzhledem k tomu, že žalovaná již žalobci v průběhu řízení uhradila 35.000,- Kč, zavázal soud žalovanou ještě k úhradě částky 45.000,- Kč a ve zbytku tj. ohledně částky 220.000,- Kč žalobu zamítl.

O nákladech řízení soud rozhodl podle ustanovení § 142 odst. 3 o.s.ř., podle něhož i když měl účastník ve věci úspěch jen částečný, může mu soud přiznat plnou náhradu nákladů řízení, záviselo-li rozhodnutí o výši plnění na znaleckém posudku nebo na úvaze soudu. Vycházel přitom z rozhodnutí Ústavního soudu I. ÚS 42/16 ze dne 6.4.2016, v němž Ústavní soud zdůraznil, že pro rozhodování o náhradě nákladů řízení zpravidla platí zásada úspěchu ve věci (§ 142 občanského soudního řádu), doplněná zásadou zavinění. Poměřovat úspěch a neúspěch ve věci však nelze jen tím, jak bylo o konkrétním návrhu rozhodnuto, ale je třeba jej posuzovat v širších souvislostech. Rozhodování o nákladech řízení nesmí být jen mechanickým posuzováním výsledků sporu bez komplexního zhodnocení rozhodnutí v meritu věci. Ve sporech o přiměřené zadostiučinění dle § 31a zákona č. 82/1998 Sb. to pak konkrétně znamená, že je třeba rozlišovat mezi posuzováním samotné existence nemajetkové újmy způsobené při výkonu veřejné moci, tedy základu nároku, a rozhodováním o konkrétní výši přiměřeného zadostiučinění za existující nemajetkovou újmu. Rozhodování o výši přiměřeného zadostiučinění, na rozdíl od posuzování existence újmy, obecně splňuje podmínky aplikace ustanovení § 136 občanského soudního řádu, a tedy představuje úvahu soudu ve smyslu tohoto ustanovení. Neexistuje totiž žádná exaktní metoda, jak stanovit přiměřenost zadostiučinění, respektive jeho výši. Proto přizná-li obecný soud žalobci nižší přiměřené zadostiučinění, než jakého se domáhal, uplatní se při rozhodování o náhradě nákladů řízení § 142 odst. 3 občanského soudního řádu, jenž v takovém případě, tedy závisí-li rozhodnutí o výši plnění na úvaze soudu, umožňuje i částečně úspěšnému žalobci přiznat náhradu nákladů řízení v plném rozsahu. Žalobce nemůže být v rámci náhrady nákladů řízení sankcionován za ne zcela přílehavý odhad výše budoucího přiznaného nároku.

V projednávané věci se žalobce původně domáhal přiměřeného zadostiučinění ve výši 300.000,-Kč. V průběhu řízení mu byla žalovanou zaplacená částka 35.000,-Kč a tímto rozhodnutím mu byla přiznána částka 45.000,-Kč. Při určení výše náhrady soud vycházel z přisouzené částky 80.000,- Kč v intencích výše uvedeného názoru Ústavního soudu, když existence nemajetkové újmy byla v řízení prokázána. Soud žalobci přiznal náhradu nákladů řízení z částky 80.000,-Kč (do částečného zpětvzetí žaloby) a po částečném zpětvzetí žaloby a zastavení řízení z částky 45.000,-Kč. Náklady řízení žalobce sestávají z odměny za zastupování žalobce advokátem ve výši 26.600,- Kč určené podle § 7 vyhl. č. 177/1996 Sb., tj. za 3 úkony právní služby z tarifní hodnoty 80.000,- Kč (převzetí věci, podání žaloby, částečné zpětvzetí) po 4.300,- Kč, tj. ve výši 12.900,-Kč, odměny za 4 úkony právní služby z tarifní hodnoty 45.000,- Kč (účast na jednání

Pokračování:

-16-

dne 2.11.2016, které trvalo přes dvě hodiny, účast na jednáních ve dnech 12.4.2017 a 15.5.2017) po 2.900,- Kč, tedy ve výši 11.600,- Kč, 7 x režijního paušálu po 300,-Kč ve výši 2.100,-Kč podle § 13 odst. 3 vyhl. č. 177/1996 Sb., k tomu 21% DPH z částky 26.600,- Kč, což činí 5.586,- Kč. Celkem tak soud zavázal žalovanou na základě výše uvedeného zaplatit žalobci na nákladech řízení částku 32.186,- Kč.

P o u ě n í :

Proti tomuto rozhodnutí je možno podat odvolání do 15-ti dnů ode dne doručení jeho písemného vyhotovení, prostřednictvím podepsaného soudu ke Krajskému soudu v Ostravě, písemně, trojmo.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá toto vykonatelné rozhodnutí, lze rozhodnutí vykonat.

V Novém Jičíně dne 15.5.2017

JUDr. Silvie Slaná, v.r.
soudkyně

Za správnost vyhotovení : Lenka Bartoňová